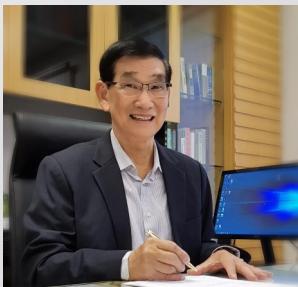

Principal's Message**Crisis Turned into Opportunity**

The seminary has gone through many challenges and hardship. God was with us when we went through the wilderness and deserts. His grace and mercy poured down like a river. Permit me to share my reflection on experiencing God's grace in adversity. There is a popular saying that goes "When God closes one door, He will open another one for you", yet this phenomenon can only be seen through our spiritual eyes.

A. Theological Education Online

Even though the age of multimedia had arrived in the middle of 20th century, it has not been much integrated into Christian evangelism, let alone theological education for Christians in this part of the world. During the Covid-19 pandemic period we discovered new frontiers in our ministry, as online learning has opened up a door that makes learning possible for those who are staying off campus. Certain courses have up to 200-300 participants in their classes, which is 10-20 times more than the number of students in a conventional set up. Online theological courses have proven to be a very useful learning method to provide church leadership training for brothers and sisters who wish to equip themselves during this pandemic.

B. Building Maintenance and Failed Slopes Remedial Works

There are five failed slopes that have occurred in our campus area. The critical situation is increasingly worrying, and it is understandable if one would ask, "What should we do? Where would the funds for this come from?" in such a situation like ours. Yet our God wants us to see hope in the midst of adversity. This seminary has existed for 34 years, and the love and care from the churches and brothers and sisters in Christ toward this seminary is not the same as it used to be. This has been especially evident to me since I returned to this seminary two years ago. However, the occurrence of the slope failures has shown me that all hope is not lost. So many churches and brothers and sisters of faith, near and far, local and overseas, have been pouring in their support to help us to rectify this problem. The partnership territory between STS and the Churches has been expanded.

The construction project has been awarded with a total cost of about RM 2 million and work will commence in early November.

C. Spiritual Growth

We have learnt and experienced a lot, as a seminary and as a family, in this pandemic. Those moments when we felt we were stuck yet continued to hold hands together and move in one accord; how we have been watching out for each other; how we have cared for and interceded for one another, these are the experiences that we never had before as a family in Christ. Every member of the seminary is saddened by the destruction that they have witnessed around our campus, and they have been praying unceasingly for God's mercy and protection. The adversity that we have faced has not only fostered greater unity and love among ourselves but has also allowed us to spend more time to draw closer to God through prayer and experience spiritual growth. All of us - the students, the faculty members, the staff - have grown a lot in our relationship with God, and also in our relationship with other fellow human beings. A blessing in disguise indeed!

Inside this issue:

MESSAGE TO GRADUATES	4-6
GRADUATE TESTIMONIALS	7-11
ACTIVITIES OF STS	12-14
LUTHERAN STUDY CENTRE	16-17
ONLINE CCS PROGRAM	18
FINANCIAL REPORT	19

Editorial Committee:

DEVANA AJADAP, JUDY BERINAI,
CP CHUNG, TS CHUNG, WEIN
EBAL, DANIEL GLOOR, ROBINA
LING, AARON OSTERBROCK,
JOY SAIK, FF TAI, KARL UTZ.

I would like to end this reflection with one Bible passage: “For my thoughts are not your thoughts, neither are your ways my ways,’ declares the LORD” (Isaiah 55:8). The experience of prayer, trust and faith is the most important spiritual encounter with God for all the servants of God in our service to Him and to His people.

Pesanan Pengetua

Krisis Berubah Menjadi Kesempatan

Diterjemahkan oleh Dr. Judy Berinai

Seminari Teologi Sabah telah menempuh banyak cabaran dan kesukaran. Allah telah menyertai kami ketika kami melalui padang belantara dan padang pasir. Rahmat dan belas kasihan-Nya dicurahkan seperti sungai. Izinkan saya untuk berkongsi renungan tentang “Mengalami Rahmat Allah dalam Kesukaran”. Ada pepatah terkenal yang berbunyi ‘Ketika Allah menutup satu pintu, Dia akan membuka pintu yang lain untuk anda,’ namun fenomena ini hanya dapat dilihat melalui mata rohani kita.

A. Pendidikan Teologi dalam Talian

Walaupun zaman multimedia telah tiba pada pertengahan abad ke-20, ia belum begitu diintegrasikan dalam penginjilan Kristian, apalagi pendidikan teologi bagi orang Kristian di rantau ini. Dalam tempoh pandemik Covid-19, kami menemui banyak sempadan baharu dalam pelayanan kerana pembelajaran dalam talian telah membuka pintu yang memungkinkan pembelajaran bagi mereka yang tinggal di luar kampus. Beberapa kursus telah dihadiri oleh 200-300 peserta, iaitu 10-20 kali lebih ramai daripada jumlah pelajar dalam kelas biasa. Kursus teologi dalam talian telah terbukti sebagai kaedah pembelajaran yang sangat bermanfaat untuk menyediakan latihan kepimpinan gereja bagi saudara dan saudari yang ingin melengkapkan diri semasa pandemik ini.

B. Penyelenggaraan Bangunan dan Kerja-kerja Pembinaan Cerun yang Runtuh

Terdapat lima cerun yang runtuh di kawasan kampus kami. Keadaan genting ini semakin membimbangkan, dan memang dapat difahami jika seseorang bertanya, “Apa yang harus kita lakukan? Dari mana datangnya dana untuk perkara ini?” dalam keadaan seperti ini. Namun Allah menghendaki kami untuk melihat harapan di tengah-tengah kesukaran. Seminari ini telah wujud selama 34 tahun, kasih dan perhatian dari gereja-gereja dan saudara-saudari di dalam Kristus terhadap seminari ini tidak sama seperti dahulu. Perkara ini sangat jelas sejak saya kembali ke seminari ini dua tahun yang lalu. Walau bagaimanapun, kejadian keruntuhan cerun telah menunjukkan kepada saya bahawa semua harapan tidak hilang. Begitu banyak gereja dan ramai saudara-saudari seiman, dekat dan jauh, tempatan dan luar negeri, telah memberikan sokongan mereka kepada kami untuk memperbaiki keadaan ini. Perkongsian dan kerjasama antara STS dengan gereja-gereja telah diperluas.

Projek pembinaan telah dianugerahkan dengan jumlah kos sekitar RM 2 juta dan kerja-kerja pembaikan akan dimulakan pada awal November.

C. Pertumbuhan Rohani

Kami telah belajar dan melalui banyak pengalaman, sebagai sebuah seminari dan keluarga semasa pandemik ini. Ketika kami berasa terjebak namun kami terus berpegangan tangan dan bergerak bersama-sama dengan saling memperhatikan, menunjukkan keprihatinan, dan mendoakan. Pengalaman seperti ini tidak pernah kami alami sebelumnya sebagai sebuah keluarga di dalam Kristus. Setiap anggota seminari ini berasa sedih dengan keruntuhan cerun yang di sekitar kampus STS, dan berdoa tanpa henti untuk memohon belas kasihan dan perlindungan Allah. Penderitaan yang telah kami hadapi tidak hanya memupuk kesatuan dan kasih sayang yang lebih mendalam sesama kami tetapi juga memungkinkan kami untuk mengambil lebih banyak masa untuk mendekatkan diri kepada Allah melalui doa dan mengalami pertumbuhan rohani. Para pelajar, pensyarah dan kakitangan STS telah bertumbuh dalam hubungan dengan Allah, dan juga hubungan dengan sesama manusia, ia benar-benar rahmat yang tersembunyi!

Saya ingin mengakhiri renungan ini dengan satu petikan Alkitab: "Sebab fikiran-Ku bukan seperti fikiran kamu, dan jalan-Ku bukan seperti jalan kamu," demikian firman TUHAN" (Yesaya 55:8). Pengalaman berdoa, keyakinan dan iman adalah pertemuan rohani yang penting dengan Allah bagi semua hamba TUHAN dalam pelayanan kepada Allah dan umat-Nya.

院长的话

危机变契机

神学院凭着信心渡过了34载，神学院有今天的成就是神的众儿女共同努力的结果。本人谨此向弟兄姐妹分享神学院如何在逆境中经历神恩的事奉见证。有句话说，当上帝关了这扇门，必会为你再开另一扇门。但这个现象只有通过心灵的眼睛才能看见。

一。 线上教学，扩张了事奉境界

多媒体时代早在廿世纪中便开始，但是基督教福音工作，特别是神学教育，委实起步得太慢了。疫情期间，俨偌是上帝拉着人的手（耶 31:33）去学习使用多传媒。线上教学接触面大大扩张，一些科目竟然多达两百多甚至三百多学员，那是传统实体上课十倍、廿倍的人数。线上的课程不单落实了，更是扩大了学院的培训计划，为那些渴慕自我提升和自我增值的弟兄姊妹在疫情期间提供学习的机会。

二。 校园土崩

土崩接踵而来，从两处到五处。五片校园滑坡，直觉上很叫人担忧，难免会问：怎么办？经费哪里来？然而神总是要我们在逆境中看见希望，藉着人看认为不可能的事去成就祂的美意。神学院创校至今34年了，众教会、众弟兄姐妹中，很多对它已经失去了始初的爱心和热心。土崩危机让我看见神学院仍有希望，可以用一句成语来形容教会和弟兄姐妹的关心：“一方有难，八方支援”。不仅本地和海外教会，还有来自四面八方的弟兄姐妹重新燃起对神学院的关心和支持。上帝行事与人的意念不同，祂叫万事互相效力，叫爱主的人得益处。扩张了神学院与教会的福音伙伴境界。

防土墙工程已经招标，经费约两百万马币，建造工程将于十一月初开始。

三。 成长

新冠肺炎期间，神学院这个大家庭学习了很宝贵的功课。大家在困局中，心联心、手牵手，彼此守望相助，互相关怀，彼此代祷。这种主内一家的情谊，是过去所没有的。校园的毁坏也让学院每位成员焦心和痛心，以至不断向神祈求怜悯和保护。逆境不仅帮助了神学院全体操练在爱中彼此建立，成为一个更合一温馨的群体，各人也因更多祷告亲近神，灵性生命也成长了。换言之，同学、同工与神和与人的关系也成长了，扩张了个人灵性生命的境界。真是逆境见神恩。

最后让我以处一经文作为结束：耶和华说：「我的意念非同你们的意念，我的道路非同你们的道路」（赛 55:8）。逆境帮助神学院全体操练了很宝贵的功课。这个祷告，信靠和信心的功课，对于每位上帝的仆人，和将要进入事奉工场的神学生，都是不可或缺、与神相遇的灵命操练。

By Dr. Rev. Chung Song Mee
钟湘媚牧师博士

Making Others Successful

My first job was a schoolteacher. I enjoyed being a Sunday School teacher in church. I like teaching. Paul says to Timothy, “And the things you have heard me say in the presence of many witnesses entrust to reliable people who will be qualified to teach others” (2 Tim 2:2, NIV). These words of Paul have had a great impact on me. I teach in order that my students can teach others. The greatest joy of being a teacher is to see students being successful, even more so if they are more successful than me.

As a “freshman” teacher, I eagerly wanted to pour my knowledge into the students, not being aware that some may not have the appetite, and others may suffer indigestion. So, I learnt over time that teaching is not a one-sided affair. If I care about imparting my knowledge and do not care whether or not the students have learnt the material, I am not a successful teacher. A successful teacher is one who guides the students according to their abilities and talents to be successful. Therefore, letting students redo an assignment, or repeat a course, is not a punishment but is designed to help them learn better.

However, my major ministry in the seminary has not been teaching but administration of the academic affairs for the last 28 years. Countless hours were spent in front of the computer to arrange the most appropriate lecturer for a course, and making, synchronizing, and revising timetables in order that students can complete their programs on time. No doubt, this is a part of helping students to succeed too. But I am more an administrator than a teacher. Many times, I felt that what I have learnt over those years of burning midnight oil to equip myself to be a more qualified teacher was not fully utilized. The main vocation of a teacher is to teach and educate people and imparting knowledge as well as forming character. Most lecturers in the seminary are doing administration work for the operation of the seminary on top of teaching, some less, others more. This seems to be a characteristic of the seminaries (in Asia? Southeast Asia? Malaysia?), and it is not easy to excel in both. Excellent teachers are made and not born. Besides being gifted, committed, and self-disciplined, excellent teachers are also groomed. May seminaries not only make excellent students but also make excellent teachers.

Jesus trained the disciples and empowered them with the Holy Spirit to enable them to continue his ministries on earth successfully after he left. Paul taught his disciples so that he could teach others. In the same way, pastors nurture the believers, so that they can serve competently and the churches can grow. If pastors strive to make their council members successful, and the council members also strive to make their pastors successful, the church will surely grow in love and harmony. If senior pastors strive to make younger pastors successful, churches will not be short of successors for their various portfolios.

To the graduates who are sent out, you have successfully completed your study here. Now go forth and serve, not only yourself to win the prize in Christ (Phil 3:14) but also to help others to win the prize too.

Menjadikan Orang Lain Berjaya

Kerjaya saya bermula sebagai seorang guru sekolah menengah. Perkara yang paling menggembirakan saya dalam pelayanan gereja adalah mengajar Sekolah Minggu. Saya suka mengajar. Paulus berkata kepada Timotius, "Segala yang telah kau dengar daripadaku di hadapan saksi yang ramai, sampaikan kepada orang setia yang dapat mengajarkannya kepada orang lain pula." (2 Timotius 2:2 Versi Borneo) Kalimat ini memberi kesan yang mendalam kepada saya. Saya mengajar supaya pelajar juga dapat mengajar orang lain. Perkara yang paling menggembirakan sebagai seorang guru adalah melihat pelajar mencapai kejayaan dalam pelajaran mereka, ataupun lebih berjaya daripada gurunya.

Semasa mula-mula menjadi guru, saya tidak sabar untuk memberikan semua pengetahuan saya kepada pelajar. Saya tidak sedar bahawa pelajar mungkin tidak berminat dan tidak memahaminya. Mengajar bukan jalan sehala. Sekiranya seorang guru hanya ingin menyampaikan pengetahuan dan tidak peduli berapa pelajar dapat memahaminya, maka saya bukan seorang guru yang berjaya. Seorang guru yang berjaya mesti membimbing pelajar langkah demi langkah sesuai dengan kebolehan mereka sehingga dapat menguasai pelajarannya. Oleh itu, dengan meminta pelajar menyiapkan semula tugas dan mengulang sesuatu mata pelajaran adalah untuk membantu mereka mencapai kejayaan dan bukan menghukum mereka.

Namun, pelayanan utama saya di seminari bukan mengajar tetapi mengurus hal ehwal akademik (selama 28 tahun). Berjam-jam saya duduk di hadapan komputer, untuk mengatur pensyarah yang paling sesuai untuk satu kursus, menyusun, menyiapkan dan menyegerakkan, menyemak jadual waktu agar pelajar dapat menyelesaikan program mereka dalam masa yang telah ditetapkan. Sudah tentu, ini adalah sebahagian daripada membantu pelajar untuk berjaya. Namun, saya telah menjadi pentadbir dan bukannya guru. Kadang-kadang saya berasa apa yang telah saya pelajari selama bertahun-tahun untuk melengkapkan diri supaya menjadi seorang guru yang lebih berkualiti tidak digunakan sepenuhnya. Tugas utama seorang guru adalah untuk mengajar dan mendidik orang (meningkatkan pengetahuan dan membentuk watak). Hampir setiap guru di seminari harus bertanggungjawab terhadap pentadbiran seminari. Ini ciri khas seminari-seminari (di Asia? Asia Tenggara? Malaysia?), dan tidak begitu mudah menjadi cemerlang dalam kedua-duanya. Guru cemerlang bukan dilahirkan semula jadi. Selain berbakat, mempunyai komitmen, disiplin diri, guru cemerlang juga dipupuk. Saya berharap Seminari Teologi Sabah bukan sahaja menghasilkan pelajar yang berjaya, tetapi juga dengan sengaja memupuk guru yang cemerlang.

Yesus melatih murid-murid, Roh Kudus memberi kuasa kepada mereka, untuk membolehkan mereka meneruskan pelayanannya di bumi dengan jayanya setelah dia pergi. Paulus juga mahu murid-murid yang diajarnya menjadi guru yang berjaya. Pendeta mendidik orang percaya agar mereka menjadi orang Kristian yang matang, melayani dengan jayanya supaya gereja akan bertumbuh dan berkembang. Sekiranya pastor berusaha untuk menjadikan ahli-ahli majlis mereka berjaya, dan ahli-ahli majlis gereja juga berusaha untuk menjadikan pastor mereka berjaya, gereja pasti akan bertumbuh dalam kasih dan harmoni. Sekiranya para pastor kanan berusaha untuk menjadikan para pastor muda berjaya, dan bahkan menjadikan mereka lebih berjaya daripada mereka sendiri, gereja tidak akan kekurangan pengganti untuk pelbagai portfolio gereja.

Kepada para graduan, anda telah berjaya menamatkan pengajian anda di sini. Sekarang majulah ke depan dan melayani, bukan sahaja diri anda memenangi hadiah dalam Kristus (Flp 3:14) tetapi membantu orang lain untuk memenangi hadiah juga.

使人成功

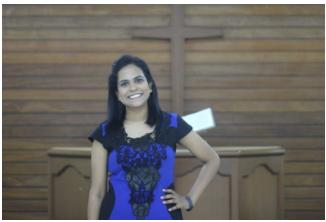
我的职业从作中学的老师开始。在教会事奉里最享受的是教主日学。我喜欢教导。保罗对提摩太说：“你在许多见证人面前听见我所教训的，也要交托那忠心能教导别人的人”（提后2：2）。这句话对我影响很深。我教导是为了使学生也能教导他人。做老师最高兴的事莫过于看见学生学有所成，使学生成功，若能青出以蓝则更加欣慰。

当我还是新手老师时，恨不得把所学到的学问都教给学生。岂不知学生们可能食不下咽或消化不良。教学不能一厢情愿，若作为老师的我只想着要传授自己的知识而不在乎学生能学到多少，那不算是一个成功的老师。成功的老师必定是循循诱导，因材施教使学生能学有所成。因此，让学生重做一篇作业，重修一门科目，不外是要帮助他们学有所成而不是要惩罚他们。

然而，我在神学院的事奉并不能以教学为主。学务的行政（28年那么久）反而喧宾夺主了。那些无数的日子，半夜挑灯，给科目配上最适合的老师，编排修改上课时间表，让学生在所规定的时间完成他们的课程。当然这样也是在帮助学生成功。然而，我成了行政人员而不是老师了。想起那些年挑灯苦读为了要装备自己成为更合格的老师，竟是学非所用。老师的主要职责乃是教书育人。在神学院里几乎每一个老师都得负责神学院的行政，这似乎是（亚洲、东南亚、马来西亚？）神学院的特色。很多时候厚此薄彼，不能两全其美。出色的老师除了有恩赐，委身，自勤也是培养而来的。我希望沙巴神学院不但培养出青出以蓝的学生，也刻意的培养出更多出色的老师。

耶稣训练门徒，赐下圣灵，好让他们成为成功接班人。保罗也要他所教导的门徒成为成功的老师。教牧造就信徒为了他们能成为成熟的基督徒，他们能够事奉有成，那教会就会成长。若长执们多一点努力让他们的牧者成功，而牧者也多一点努力使长执们成功，教会必定会在和谐温馨中增长。同时，长牧们若多一点努力让幼牧成功，甚至使他们比自己更成功，教会就不会缺接班人。

对于被“遣”出去的同学们，相信你们是学有所成。如今向著标杆直跑，不但自己在基督耶稣里得奖赏（腓 3:14），也要使他人得奖赏。

Susannah a/p Ruben

Nama saya Susannah a/p Ruben. Saya dari Ipoh, Perak. Saya berasal dari gereja Tamil Methodist. Pada tahun 2016, saya datang ke Sabah untuk pertama kalinya. Pada waktu itu, dua orang sepuh saya sedang belajar di STS. Mereka telah ditugaskan untuk menghantar saya melayani di sebuah kampung di daerah Sandakan. Mereka menempah sebuah bilik di STS untuk saya bermalam sebelum memulakan perjalanan ke Sandakan. Pada keesokan paginya, saya menaiki tangga yang menghubungkan bangunan Koinonia dan Capel untuk kali pertama. Semasa saya sampai di tangga yang teratas, saya mendengar satu bisikan di telinga “Saya akan membawa kamu kembali ke sini.” Bisikan itu memberi satu ketenangan di jiwa. Saya pasti ia adalah dari Tuhan. Perkataan itu melekat di hati saya sepanjang saya melayani di Sandakan, tetapi setelah saya kembali ke Semenanjung, saya telah melupakan janji Tuhan.

Pada tahun 2018, saya diutus oleh gereja saya untuk belajar Sarjana Muda Diviniti di STS. Pada mulanya saya menentang idea untuk kembali menjadi seorang pelajar. Bagi saya, ilmu Alkitab saya cukup baik maka saya tidak perlu sekolah teologi untuk memperlengkapi diri sebagai seorang hamba Tuhan. Cukuplah ilmu dan pengalaman saya sebagai seorang anak pastor. Setelah lama bergumul, saya datang ke STS untuk kali kedua. Pada hari pertama menghadiri kelas, di tempat yang sama, saya mendengar bisikan Tuhan, saya mendengar kembali bisikan yang sama. “Saya akan membawa kamu kembali ke sini.” Saya diingatkan kembali akan janji Tuhan. Pada masa itu, saya membuat satu keputusan bahawa saya akan memberikan diri saya sepenuhnya untuk dibentuk menjadi hamba Tuhan yang sesuai dengan kehendak-Nya.

Sejak hari itu, bermulalah kehidupan saya sebagai seorang pelajar di STS. Kehidupan di STS tidaklah selalunya manis. Ada masa-masa saya bergumul untuk memahami pelajaran dan menyesuaikan diri dengan keadaan yang baharu. Namun, pensyarah-pensyarah dan staf membantu saya menyesuaikan diri dengan cepat dan mudah. Kelompok keluarga pertama bersama dengan Rev. Ngui Au Sze dan staff STS, Miss Elisa Yap masih di dalam ingatan. Mereka membuatkan saya semakin berani berjumpa dengan orang atasan dan berkenalan dengan kawan-kawan yang baharu khususnya yang ada di dalam kelompok keluarga yang sama. Saya juga mengalami kejutan apabila pada semester pertama, tahun pertama saya diberikan kelas bahasa Yunani. Namun, pensyarah kami Pst. Martinah Usor mengajar dengan penuh kesabaran dan sering memberi kami kelas tambahan. Akhirnya pada penghujung tahun pertama, kami dapat menterjemahkan ayat-ayat Perjanjian Baru dari bahasa asli, Yunani ke Bahasa Malaysia. Saya bersyukur kerana sepanjang 4 tahun saya di STS, saya diperlengkapi oleh pensyarah-pensyarah yang berpengalaman dan luar biasa. Mereka menjadi saksi-saksi yang hidup dalam kehidupan saya.

Tahun-tahun di STS, penuh dengan pelbagai emosi. Ada masanya, saya sangat gembira bersama dengan kawan-kawan, semasa belajar dan melakukan aktiviti di dalam kelas, semasa kelompok keluarga dan sebagainya. Namun, ada juga masa saya bergumul dengan pelajaran, masalah peribadi, keluarga dan pelayanan. Namun yang pasti, sepanjang tempoh ini saya tidak pernah bersendirian. Sentiasa ada orang yang menyokong, mendorong dan mendoakan saya setiap kali saya berputus asa. Saya percaya Tuhan membentuk saya menjadi hamba yang sesuai dengan kehendak-Nya melalui semua situasi ini.

Salah satu perkara yang sangat bermanfaat bagi saya di STS adalah kelas bahasa Yunani dan bahasa Ibrani. Kedua-dua kelas ini membuka mata saya untuk memahami firman TUHAN dengan lebih jelas dan lebih dalam. Namun, kelas-kelas di STS tidak hanya memperlengkapi kami sebagai seorang hamba Tuhan tetapi juga membentuk karakter kami menjadi seorang manusia yang berguna.

Aktiviti dan perayaan tahunan di STS adalah kegemaran saya. Pada musim-musim perayaan, suasana di STS selalu meriah. Semua pelajar akan datang bersama-sama untuk bergotong-royong menyediakan ruang. Khususnya, perayaan Kaamatan adalah kegemaran saya. Semasa musim Kaamatan di STS, saya dapat belajar tarian tempatan, berkesempatan memakai pakaian tradisional Sabah, makan makanan Tradisional dan belajar beberapa perkataan tempatan. Retreat STS juga adalah sesuatu yang ditunggu-tunggu oleh semua pelajar STS. Kami dapat bercuti, beribadah dan beriadah di luar STS. Walaupun keadaan pandemik menyukarkan aktiviti-aktiviti ini, saya tetap bersyukur kerana masih dapat melakukannya secara maya. Berkumpul bersama seluruh warga STS adalah sesuatu yang sangat menyeronokkan. Saya pasti akan merindui komuniti ini yang sudah menjadi keluarga besar bagi saya.

Kehidupan di STS menguatkan panggilan saya. Seperti janji di Matius 6:33, setiap kali saya memerlukan sesuatu, Tuhan tidak pernah terlambat untuk memberikannya. Saya yakin apabila kita memberikan kehidupan kita kepada Tuhan, Dia pasti akan menyediakan semua keperluan kita. Jika kita yakin akan panggilan kita, STS adalah tempatnya untuk memperlengkapi diri menjadi hamba Tuhan yang sesuai dengan kehendak-Nya.

Melbourne Makansim

Ketika saya diberitahu bahawa pada tahun 2018 saya merupakan salah satu staf PCS yang terpilih untuk masuk di Seminari Teologi Sabah, saya mula berfikir untuk mempertimbangkannya. Antara pertimbangan saya adalah jika saya bersekolah di seminari, elau bulanan akan berkurang lebih dari separuh. Ini bermakna saya akan menghadapi masalah kewangan untuk membayar ansuran kereta, pendaftaran anak di sekolah rendah kebangsaan dan sekolah tadika.

Selain itu, perbelanjaan dapur dan menghantar anak ke sekolah juga akan terjejas. Tetapi jika saya menolak kemungkinan untuk bersekolah di seminari pada masa akan datang tertutup kerana saya tidak menghormati keputusan Pusat PCS.

Selama dua bulan saya mendoakan hal ini kepada Tuhan dan dalam pergumulan itu saya bertanya kepada isteri saya apakah kamu akan menuruti arahan Pusat atau sebaliknya. Saya menceritakan semua pergumulan saya kepadanya, selepas mendengar hal itu, isteri saya berkata, “lebih baik kita menurut arahan Pusat.” Setelah mendengar itu, saya langsung berdoa kepada Tuhan dan seperti ini doa saya “Tuhan saya meminta tanda dari Tuhan, saya akan bersekolah di seminari, jika seandainya semua pergumulan saya ada jalan penyelesaian saya akan menghabiskan persekolahan saya, tetapi jika saya dan keluarga kelaparan di STS saya akan berhenti bersekolah dan akan melayani Tuhan seperti sediakala.” Selepas itu, tiada tanda pun yang Tuhan bagi kepada saya namun saya, isteri dan anak-anak dengan yakin berangkat ke Seminari Teologi Sabah.

Selepas tiba di STS, bermulalah kehidupan saya sebagai seorang pelajar seminari, dari orientasi hinggalah kepada menyiapkan tugas-tugas yang diberi, saya lakukan dengan penuh kesungguhan walaupun memang semua hal ini baru bagi saya. Tekanan pelajaran dan tugas membuatkan saya benar-benar letih namun selagi Tuhan mencukupkan keperluan keluarga saya di seminari ini, selagi itu semua beban dan keletihan ini akan ku tanggung dan akan ku teruskan juga. Tahun pertama memang mencabar dari segi kewangan namun tetap cukup walaupun demikian saya tetap berdoa kepada Tuhan untuk terus memperhatikan saya dan keluarga saya ketika berada di seminari ini. Selama setahun saya terus berdoa tentang dua hal, iaitu pertama adalah kecukupan keluarga dan pembelajaran dan akhirnya pada hujung tahun, Tuhan seakan-akan berbicara dalam hati saya tentang masalah kewangan kami. Dengan itu, saya sedar bahawa Tuhan mahu kami belajar supaya bijak dalam menangani masalah ini dan memang benar ketika kami mulai merancang kewangan, kami melihat berkat Tuhan. Secara tidak langsung Tuhan menjawab pergumulan saya ketika saya memilih untuk bersekolah atau tidak.

Masuk ke tahun kedua, tuntutan pembelajaran semakin meningkat dan hal ini memerlukan peningkatan usaha juga namun semua itu saya lalui dengan sukacita kerana sebab utama masalah sudah pun selesai dan kini saya boleh menumpukan seluruhnya kepada pelajaran saya. Walaupun demikian saya tetap mengutamakan isteri dan anak-anak saya. Bagi saya biar saya gagal dalam seminari tetapi jangan gagal dalam menjaga keluarga. Puji Tuhan! Dengan berkat dan penyertaan Tuhan, saya dapat menjalankan tanggungjawab sebagai pelajar dan sebagai kepala keluarga. Tidak dinafikan bahawa hidup berkeluarga di seminari menghadapi dua kali ganda pergumulan. Ketika sibuk menyiapkan tugasan terpaksa juga meluangkan masa untuk anak-anak dalam persekolahan mereka.

Ketika semuanya kelihatan semakin senang kerana sudah berada di seminari selama 3 tahun dan sudah membiasakan diri hidup dalam seminari ini, apatah lagi sesetengah pergumulan sudah dapat diatasi. Kini muncul pula cabaran yang baharu iaitu pandemik Covid-19, sesuatu hal yang membuatkan semua baharu dalam kehidupan. Menghadiri kuliah secara fizikal terpaksa dihentikan dan diganti dengan kuliah secara maya membuatkan segala keperluan untuk kuliah beralih kepada kecanggihan-kecanggihan teknologi. Maka terpaksalah bergumul sekali lagi tentang bagaimana untuk menyediakan keperluan tersebut, tambahan lagi sekolah kebangsaan juga belajar dalam talian juga membuatkan saya terpaksa mencari ikhtiar bagaimana anak saya mempunyai gadjet untuk digunakan dalam pembelajarannya.

Selain itu, saya juga berhadapan dengan kekurangan data untuk melanggan internet dan ini secara tidak langsung menjadi cabaran saya dan anak saya untuk menghadiri pembelajaran secara maya. Dalam pergumulan ini saya serahkan sepenuhnya kepada Tuhan di dalam doa pujian Tuhan setahun berlalu iaitu 2020 semua pergumulan, kesusahan, cabaran dan kesusahan seakan-akan hilang dengan sendirinya kerana semua yang diperlukan disediakan oleh Tuhan. Kini keadaan pandemik semakin sebatи dalam kehidupan dan keadaan yang perlu mengikuti SOP pun sudah menjadi norma dalam kehidupan.

Tahun 2021 ini merupakan tahun akhir saya di Seminari Teologi Sabah. Terasa cepatnya masa berlalu, peristiwa pahit dan manis terukir di tempat ini dan yang paling berharga buat saya adalah berjalan bersama Tuhan. Segala keperitan dan cabaran kini menjadi manis. Saya percaya Tuhan membiarkan saya menghadapi semua ini untuk mendewasakan kerohanian saya untuk berhadapan dengan pelayanan di luar sana yang pastinya mempunyai cabaran yang tersendiri. Namun, saya bersedia mengharunginya sekali lagi kerana kini saya pasti dan yakin Tuhan tidak akan meninggalkan saya.

Kini ada 2 bulan lagi sebelum saya mengakhiri pembelajaran saya di seminari ini. Saya berdoa agar apapun yang sudah saya lalui menjadi sebuah legasi yang indah kepada para pensyarah dan kepada teman-teman seperjuangan. Biarlah persaudaraan dalam Kristus ini tetap terpahat dalam ingatan dan tetap kukuh mengharungi waktu. Saya yakin dan percaya selama empat tahun saya berada di STS ini, jika bukan Tuhan yang menyertai saya dan keluarga pastinya seperti doa saya kepada Tuhan bahawa saya akan meninggalkan seminari jika saya tidak berkecukupan. Puji Tuhan bukan saja berkecukupan malah berkat Tuhan sangat berkelimpahan.

Terima kasih Tuhan atas penyertaan dan perlindungan-Mu selama saya berada di seminari ini. Saya berdoa supaya seperti penyertaan dan perlindungan-Mu di seminari ini, begitu juga apabila saya di luar sana mempraktikkan semua yang sudah saya pelajari dan imani. Amin!

Lo Yi Ping

Four years ago around this time of the year, myself and seven other church members had the privilege to step on the stage of the STS auditorium to receive our certificates in Church Ministry (CCM), a certificate course that we spent two years learning and struggling with assignments submission to attain. Two years seemed like a long time and lots of sacrifices for me then. That was until I witnessed during the graduation ceremony how some seniors had spent fifteen to twenty years to complete their program, and how with pride they walked up to the stage one by one to receive their awards. My heart saluted them for their passion and perseverance, and I thought to myself, I would not be able to do what they did.

I thought the completion of the CCM course was the final official study program I would ever take in my life. Just when I was feeling a bit of relief from the thought of meeting assignment deadlines, my Pastor-in-charge, Rev Renny Khoo popped the question and asked me to consider pursuing a theological program with STS – Master of Christian Studies (MCS). A theological program was never part of my life's goal or plan! But after much prayer and consideration, I decided to register for it to learn and further equip myself for church ministry. So I enrolled in the program in 2018, and my journey of another official study program began. Reflecting on what I wrote in the 2017 graduation booklet concerning my vision for future ministry,

“Seek to experience and be inspired by God daily, to know my limitations but not limiting His work in and through me, so others will know that He is Able!”

Indeed, the four years of part-time studies in STS while working full-time in the church amidst the pandemic were experiences of seeing my limitations and God’s faithfulness throughout. Many times when I juggled with work and studies deadlines, thinking that it was impossible to accomplish them, again and again, God’s grace proved sufficient for me. The Holy Spirit’s guidance and His work in my life made it possible for me to complete the program today. Four years have passed, it is time to put an end to this study program, and as I reflect, I can only say that truly “He is Able”! Despite my limitations and shortcomings, when I learned to yield myself to Him, call upon him and not limit His work in my life, He showed me wonders.

A Lonely Journey

This STS theological experience was for me at times, a rather lonely journey to travel on. It was unlike doing the CCM course where I had many church members “suffering” and learning together. This was a season where I did not have many sojourners travelling with me. The number of students in the English department was not that many compared to the other language groups, but I am glad to have known a few friends through this study. As I associate this experience with our discipleship journey in life, in this world, as disciples of Christ, we are all travelling on quite a different kind of journey from the rest of the world. A journey that requires a lot of dying to self; a journey that leads us through the narrow path and not the broad highway; a journey that requires us to look ahead, focusing on Jesus, amidst the many distractions in life. As we look to Jesus, the author and perfector of our faith, we see even He had to travel down this lonely road alone to the cross at Calvary to fulfil the mission entrusted to Him.

A Necessary Journey

These four years of study journey was necessary for me as it has been a time where I experienced God’s continual and constant moulding and shaping me into His likeness. A journey of testing the perseverance and endurance of my faith and realizing my need to depend on Him more than before. My priorities were tested many times. Should I forgo personal time with the Lord and daily reading of His Word when work and assignments seemed to be piling up? A few course lecturers reminded us on several occasions not to neglect our time with God while in seminary, and never to replace our research and study time for our time with God. This reminder may sound simple and reasonable, but it does take a lot of intentionality and effort to keep it. When we learn to put God first above all else, His faithfulness never fails us. In 2020 at the start of the year, before the pandemic hit Sabah, I sought the Lord for a word for the year, a lesson that the Lord wanted to teach me. A Chinese song came to mind, “你若不壓橄欖成渣,” briefly translated as “If you do not press the olives into dreg.” For the olives to turn into oil, the grapes to turn into wine, and the tart to turn into fragrance, the pressing, the crushing, and the work and time involved in processing and fermenting are all needed. Indeed, study amidst the Covid-19 pandemic and church ministry has made everything more difficult, but the Lord sees me through in all the processes, and I affirmed that it is indeed a necessary journey to go through to prepare me for more challenges ahead.

A Rewarding and Fulfilling Journey

I am thankful to my church leaders, congregation members and most of all, for my pastor and co-workers in BCCM KK (English) office. They have encouraged me, supported me & helped me venture into these adventures of life that I never dreamt of experiencing. I may not have many companions in my studies, but I have the whole community of faith cheering me on throughout this journey. I am thankful too for the dedication and the commitment of all lecturers in STS, who patiently taught and imparted their knowledge and experience to us. I am especially grateful for the arrangement of guided studies during this final semester, where lecturers would dedicate time to do a one-to-one study with me. I am reminded of the slogan “For the sake of one... I would go on preaching the gospel.” For the sake of one student, the lecturers have given their time to educate and equip. Looking back, these four years have indeed been a rewarding and fulfilling journey for me.

May God bless STS and continue to expand the ministry of the seminary, so that many more students will be equipped spiritually and academically to serve the church and the community of Sabah.

恩典之路中的「酸」、「苦」、「辣」、「甜」

转眼间，在沙巴神学院四年的装备和学习的时光匆匆而过。还记得初来报到时，我还在努力适应学习的环境，如今回想过去就好像昨天发生的事情一样，转眼间就已是惜别之日。回想起这四年的学习，真的经历了许多的酸、苦、辣、甜。

「酸」——我记得在我刚开始入读的第一学期，那时的我为了要在学习上尽上最大的努力，对自己有很高的要求。目的是要让自己能够尽最大的努力来去完成装备。或许因为这样也给自己带来压力。记得在第一个学期时，第一次需要呈交功课，我完全不知道该如何去开始。对于一个中文只有小学程度的我来说要以中文来完成功课是绝对的困难。当时候的我常常为了功课而烦躁，心情忧闷甚至经常感到胃不舒服，可以说差不多陷入在绝望的情况。我觉得很无助。就在我感到无助、绝望时，上帝好像听见了我的困苦。祂似乎没有装作看不见我的困难，甚至祂还安排了天使出现在我的身边。在我感到在功课上无助的时候，天使都会在，祂都会指引我，好让我知道应该如何一步一步的去完成功课。经过这一个的经历，再一次的让我感受到神的供应。当神看见我们愿意被装备的心时，祂必会为我们预备所需的。

「苦」——四年神学装备最苦的是莫过于装备中遇见疫情以及面对讲章难产。在这四年里，最苦的就是最后的两年。在面对疫情的情况下要继续装备真的是非常考验内心的时刻。记得在这段时间，因着疫情，政府颁布了MCO，限制了我们的行动，我们要在资源短缺、挑战重重的情况下完成课业，真可谓事mission impossible。在当时，我们除了要面对因课业带来的压力以及心理上的压力，还要面对因疫情而改变的环境、对家人的思念，更是让正在宿舍的我们百感交集。唯有上帝祢才懂我们的苦啊！

另外，面对讲章对于我们这些讲道新手来说也是另外一种的痛苦。我记得当我们刚刚上讲道学的课程时，班上的同学都纷纷在分享自己「呕」不出讲章的困境。在预备讲章的时候，我们领受了许多但却不知道该如何把所领受的传递给弟兄姐妹。但感谢神透过这些「苦」，让我经历了神的同在和陪伴。在这些的痛苦中，唯有神才是我们真正的安慰。唯有依靠神，这看似mission impossible的任务将变成mission possible。

「辣」——代表着刺激的事情。在四年的装备中，最刺激的就是与时间赛跑，也让我体会到最重要的就是好好的使用时间，做一个时间的好管家。因为课程的要求，我们必须兼顾课业上的学习以及教会中的服侍，所以时间上的安排是非常重要。妥善的安排好自己的时间将会是成功的开始。我曾经与上帝说：「如果一天有四十八个小时该有多好啊！」。但是我知道这是不可能的事情。所以唯有好好的计划好自己的时间，把时间运用在正确的事情上。

「甜」—— 曾经有人这样描述说「写功课」就像产妇生子那样地坚苦，而「写完功课」时的甘甜就如产后得子一般的喜悦的滋味。每当我把功课交给老师的那一刻，就如春风吹来的凉爽，连走路都感觉有一股凉风。我相信这一个的喜悦就是当我们依靠着神而努力所得到的结果，也是经历了许多的心酸、挣扎、痛苦而带来喜乐的结果。这样的甘甜一次又一次的在这四年的经历着，这也代表着自己即将要结束四年的装备和学习的历程。

如今的自己即将毕业进入禾场，我问自己：准备好了吗？当然没有！这四年的学习最大的收获就是：如今所学的，只不过是入门。在往后的事奉里，才是真正开始。感谢神让我在这四年的装备中能够经历到祂丰盛的恩典和同在，让我在学习上、生活上、事奉上都能够经历祂丰富的供应。在此也要谢谢教会以及学院对我的栽培以及灌溉，让我能够有机会被装备成为一位神的仆人。另外，也要感激曾经出现在我生命中的「家人」、「同学」、以及弟兄姐妹，因为有祢、你、妳的参与，点燃了我精彩的神学生涯。但愿每一个的你都能够得着神的赐福。愿一切的荣耀归于我们在天上的父！阿门！

RETREAT STS SECARA MAYA 网上退修会 STS ONLINE RETREAT

Dilaporkan oleh Dr. Joy Saik

Tahun ini, retret keluarga besar STS diadakan pertama kalinya sebagai acara dalam talian melalui Zoom. Program pada hari itu bermula dengan masa pujian diikuti oleh ceramah yang bertema “Menuju kepada Kematangan Rohani” (Ibrani 6:1-3) oleh tiga orang pensyarah dari bahagian BM, Cina, dan Inggeris dengan menggunakan tiga bilik “breakout Zoom.” Selepas makan tengah hari, re-

treter diteruskan di bilik “breakout Zoom” dengan permainan dan masa perkongsian dalam Kelompok Keluarga masing-masing. Retret ditutup secara rasmi dengan keluarga besar STS mengambil bahagian dalam Jamuan Kudus yang diketuai oleh Caplain. Selepas itu, beberapa pelajar dan pensyarah berkata bahawa mereka berasa retret dalam talian juga menyeronokkan dan bermakna sama seperti retret secara fizikal.

This year's STS Family Retreat was held for the very first time as an online event via Zoom. The day's program started with a time of praise and worship followed by a talk on the theme of striving for spiritual maturity (Hebrews 6:1-3). The message was delivered by three language department lecturers (BM, Chinese, and English) using three breakout rooms. After lunch break, the retreat continued in Zoom breakout rooms with games and a time of sharing in the Family Groups. The retreat was formally closed by partaking the Holy Communion as a community led by the Chaplain. Afterwards, several students and lecturers commented on how they were pleasantly surprised that an online retreat can be just as “fun” and meaningful as a physical retreat.

今年的沙神退修会首次透过网上在线进行。当天的节目以赞美敬拜开始，接着以主题「进到完全的地步」（希伯来书6:1-3）作为关于灵性成熟的讨论。这信息是按三个语言（中、英、巫）各自分组然后作讨论。午休后，退修会以zoom分组的方式继续进行，并在其中穿插游戏和家庭小组的分享时间。透过举行圣餐，退修会在院牧的带领下正式结束。之后，几位学生和讲师评论此次在线的退修会与实体的退修会时表示网上退修会一样“有趣”和有意义。

PERAYAAN KAAMATAN 丰收节庆典 HARVEST FESTIVAL CELEBRATION

Dilaporkan oleh Dr. Joy Saik

2021 pastinya tahun dengan banyak “kali pertama” dalam sejarah perayaan acara kebudayaan komuniti STS. Perayaan Pesta Menuai STS tahun ini diraikan pertama kali melalui Zoom. Acara dalam talian ini dimulakan dengan lagu-lagu pujian tradisional Kaamatan diikuti oleh renungan oleh Rev. Joefrerick Ating. Kemuncak perayaan Kaamatan tahun ini terdiri daripada dua pertandingan. Salah satu adalah untuk latar belakang maya Kaamatan yang kreatif dan pakaian tradisional terbaik dalam kategori lelaki dan wanita, dan kedua adalah untuk pembacaan firman TUHAN dalam bahasa Murut. Ayat Alkitab yang dipilih adalah Mazmur 65:10. Sebelas Kelompok Keluarga STS masing-masing menghantar seorang wakil pelajar untuk pertandingan membaca firman TUHAN dalam bahasa Murut yang dinilai berdasarkan satu kriteria, iaitu dapat membaca firman dengan lancar dan yakin dalam bahasa Murut. Pensyarah bersama-sama dengan para pelajar menjadi juri untuk kedua-dua pertandingan. Perayaan Kaamatan berakhiran dengan penyampaian hadiah kumpulan dan individu untuk pemenang diikuti dengan doa penutup oleh Caplain.

2021 is definitely a year of “firsts” in the history of STS’s community celebration of cultural events. This year’s STS Kaamatan Harvest Festival was celebrated for the first time via Zoom. This online event started off with traditional Kaamatan praise and worship songs followed by a short message by Rev. Joefrerick Ating. The highlight of this year’s Kaamatan celebration consisted of two competitions.

One was for the most creative Kaamatan virtual background together with the best traditional dress in the category of men and women, and the second was a Scripture reading competition in the Murut language of a selected Bible verse, Psalms 65:10. Eleven STS Family Groups each sent a student representative to participate in the Murut Scripture reading competition to be judged on one criteria viz. to be able to read the Scriptures smoothly and confidently in the Murut language. Lecturers together with students served as Judges for both competitions. The celebration ended on an equally high note with the giving away of group and individual prizes for the winners followed by a closing prayer from the Chaplain.

无论是活动或庆典，2021年绝对是沙神历史上许多的“第一”。今年的沙神丰收节庆典也是首次透过网上来庆祝。这个在线活动以传统的丰收节赞美敬拜歌曲开始，然后由Joefrerick Ating 牧师作简短的信息分享。今年丰收节庆典活动的亮点包括两项比赛：一个是最具创意的丰收节虚拟背景，加上最佳男女传统服装穿着；另一个则是以Murut语进行读经比赛（诗篇65:10）。沙神的11个家庭小组都各派一名学生代表参加，即要能够流畅和自信地以Murut语朗读。讲师和学生们也都一起担任这两项比赛的评委。庆祝活动以颁发团体奖和个人奖告一个段落，然后由院牧带领作闭幕祷告为结束。

SEMINAR ANTARA DISIPLIN 跨学科研讨会 INTERDISCIPLINARY SEMINAR

STS conducted an interdisciplinary seminar via zoom on 9 Sep. Two Master of Theology students presented their papers. Yiong Yai Ling presented on the topic of “Soteriologi dalam Kontext” while Thenny M. Ali on “Perkembangan Iman Muda-Mudi berumur 13.” We had a good presentation and engaged in discussion with respective topics, especially in relation to the context of Sarawak & Sabah.

FAKULTI & KAKITANGAN 讲师与同工 FACULTY & STAFF

Welcome to Grace Chang (郑心薇), our new Registrar. She is married to Alvin Lim Vui Lip and they have one girl and one boy. Grace graduated from UMS with a Master Degree in Computer Science (majoring in software engineering). Her experience and expertise are mainly involved with the Private Higher Education sector. Currently a Manager of Lifelong Learning in a private institution, she is also involved in the SME corporate business consultation such as E-Commerce, E-Marketing, Digital Workplace, etc. She is called to serve and to help the STS community in implementing an Online Student Management System. Through this system, she hopes to keep the smoothness of student recruitment, teaching, and learning momentum running more efficiently.

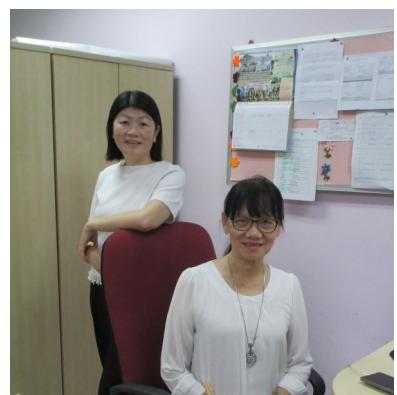
Kami mengalu-alukan kedatangan Rev. Parasin Oinung sebagai pensyarah STS bermula April 2021. Parasin merupakan anak ketujuh dari lapan adik-beradik. Berkahwin dengan Cheryan Balong dan dikurniakan dengan dua orang cahaya mata, iaitu Daester Ahgion dan Daezekiel Aedenn. Rev. Parasin telah menamatkan pengajiannya dalam program BD di STS pada tahun 2011. Gereja PCS telah mengutus beliau ke Semenanjung Malaysia untuk menjadi Gembala Sidang di PCS Shah Alam dan sebagai penyelaras pelayanan di sana dari 2012-2017. Beliau juga telah ditahbiskan sebagai Pendeta pada 2 Febuari 2013. Beliau pernah menjadi pengurus Hal-Ehwal Bumiputera Indigenous (HEBI-CCM) pada tahun 2016-2018. Beliau juga pernah menjadi ahli EXCO PCS pada tahun 2016-2020. Rev. Parasin menamatkan penjajian beliau dalam program MTh pada tahun 2021 di STS.

We are at once delighted and disheartened to announce that we have three faculty members who are retiring this semester. They are Dr. Rev. Chen Lip Siong, Dr. Joy Saik Oy Mooi, and Ps. Tsen Fui Tshin. Their retirement is our loss but a well-deserved respite for them. Some people come into our lives and quickly go; others stay awhile and make impact on our life. We believe students have been blessed throughout all these years by these three lecturers. STS would like to take this opportunity to thank them for their commitment and faithful serving. We wish them the very best as they enjoy their retirement.

锁不住的天空

上一期的院讯中，笔者提到疫情久久不散，人的心灵已经到了极限，需要有人聆听与扶持与这些在患难中的人同行；笔者也在结束前向有心与人同行者发出邀请，加入沙巴神学院的大家庭与我们一起学习，装备自己成为有需要的人的天使。

在疫情下的沙巴神学院的辅导部迎来不一样的学习氛围，从单一的本地生（马来西亚），进入到联合国的国际生（他们来自新加坡、香港以及中国的学习者）。这让笔者看见，所谓危机成为了转机。去年在疫情下，沙巴神学院不得不走向数码世界，我们除了线上教学外，也在疫情下积极主办不同相关的讲座，藉着数码科技吸引来自不同国家的听众，这让辅导部决定在去年第二学期向有兴趣学习助人者的外国学习者招手，让他们有机会与本地学生一起线上学习，正如本院院长涂友恩博士，在今年9月所拍摄的视频“不一样的境界的扩张”，让学习成为了锁不住的天空。

这一年半来以来，笔者看见藉着数码科技让学习者无后顾之忧，他们不需要离乡背井，不需要放弃工作和家庭，可以一个学期又一个学期，修读他们有兴趣的科目，这些学习者不但祝福了自己，当他们觉得学习对自己有帮助，也推荐给身边有需要的朋友。这让笔者看见念辅导不单可以助人，反而是自己先得帮助，透过学习每一位学习者正视自己生命问题，愿意修剪、饶恕，生命得医治，丰富了自己的生命，也透过技巧和聆听祝福来到他/她身边的人。

另外，因着不同国际的学生在我们当中，丰富了学习者的视野。同学之间认识到来自五湖四海的学习者，一起学习，使得本来单一国情的学习模式被打破，加入了多元文化的学习模式，在不同国情、不同文化下，学习者在小组互动中，探讨一些的课题会引发不同的惊叹，甚至难以置信，有些学生甚至认为自己身在本国比其他异国同学来的幸福等。好比同学在小组中谈到在自己文化下筹备婚礼的模式或婚礼费用等等，就听见来自不同国情这的惊叹声。各位亲爱的读者，不知道这样丰富的学习氛围是否有吸引到您？很快的新的学期又要来临，沙巴神学院已经向您招手，欢迎各位有兴趣与人同行、又想探索自己生命，以及想在跨文化的氛围中学习者，可以浏览沙巴神学院的网站<https://www.stssabah.org/>，或您可以直接致电到沙巴神学院辅导部询问+6010-372-5685。

REFORMATION - AN INITIATIVE OF THE SPIRIT OF GOD IN THE LIFE OF THE CHURCH

Reformation Day is celebrated each year on October 31st, in remembrance of the occasion when Martin Luther nailed his 95 Theses to the door of Castle Church at Wittenberg in 1517. Hence, it has become the tradition of the Lutheran Churches worldwide, that during this month various activities are organized to revisit the 16th century Reformation history, objectives and changes initiated by Martin Luther and his compatriots, in the life and theology of the Church. The question that is often asked is - why was the Reformation initiated? The Reformation process that Martin Luther and his compatriots were engaged in had the objective to educate and purify the Church of wrong theological doctrines, practices and traditions which were not compatible with the Bible, yet were being practiced by the Church then. What were some of these key practices and doctrines that required re-formation?

- **The sale of Indulgences.**
- Only the bread alone (Body) was given to the lay people when celebrating the Holy Communion.
- The Bible was not accessible to the lay people, until Luther translated it into the local language.
- The Biblical understanding that a person is considered righteous by God and granted salvation by grace through faith and not by works was reinforced. Justification is by grace alone through faith alone.

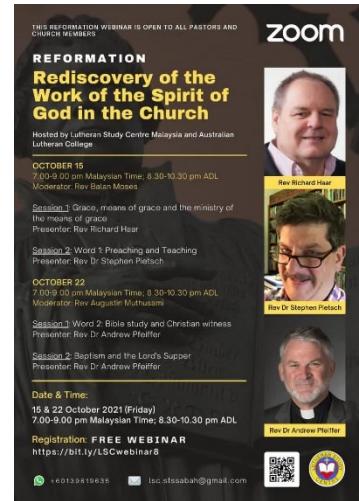
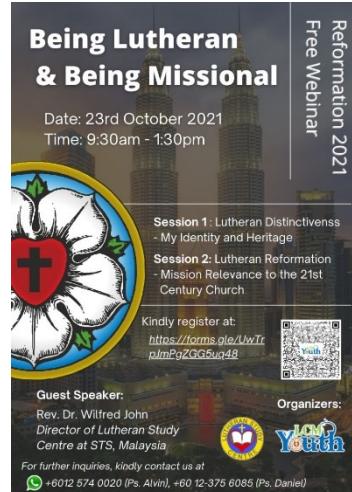
Do Protestants and Roman Catholics Agree on Justification by Grace Through Faith Alone Today

The Joint Declaration on the Doctrine of Justification, "was a historic agreement signed by Lutherans and Catholics in 1999, effectively resolving one of the key theological conflicts of the Reformation, the understanding of salvation." The doctrine of Justification by faith alone grace alone was acknowledged. (https://www.lutheranworld/joint_declaration_2019_en.pdf.org) Reference from the Official Common Statement:

"On the basis of the agreements reached in the Joint Declaration on the Doctrine of Justification (JD), the Lutheran World Federation and the Catholic Church declare together: "The understanding of the doctrine of justification set forth in this Declaration shows that a consensus in basic truths of the doctrine of justification exists between Lutherans and Catholics" (JD 40). On the basis of this consensus the Lutheran World Federation and the Catholic Church declare together: "The teaching of the Lutheran Churches presented in the Declaration does not fall under the condemnations from the Council of Trent. The condemnations in the Lutheran Confessions do not apply to the teaching of the Roman Catholic Church presented in this Declaration" (Joint Declaration 41).

"Lutherans and Catholics will continue their efforts ecumenically in their common witness to interpret the message of justification in language relevant for human beings today, and with reference both to individual and social concerns of our times." (https://www.lutheranworld/joint_declaration_2019_en.pdf.org)

Some of the Webinars held in Conjunction with the Reformation Celebration

PROGRAMS PLANNED FOR 2022

- 1 year Certificate in Lutheran Studies** – Lutheran Distinctives for theological students, ministry candidates, leaders of youth fellowship, Sunday School teachers and leaders of Women's fellowship (On Saturdays):
  - Date of Commencement: March 2022 – April 2023.
  - Fees: An affordable fee will be charged for each module.
  - 16 Credit Hours to complete the Certificate program.
  - 8 Modules (2 credit Hour each = 30 class hours).
- Symposium in conjunction with the 10th LSC Anniversary Celebration: Friday 11th March.
- Seminar for Lay leaders** - “Lutherans Preach the Gospel as Good news and Teach the Bible as Word of God.”
- Seminar for Youth Group:** “Lutheran Youths as a Reforming Generation.”
- Seminar: Church, Ministry and Mission** - Reflecting on the Lutheran Framework.
- FELCMS Pastors' School** - Training for Pastors and Pastoral Candidates in Enriching Lutheran Identity (In 4 languages: BM, ENGLISH, MANDARIN, TAMIL).
- Training for Women** - “Say No to Violence Against Women” and “Women A Circle of Love.”

ZOOM

REFORMASI MENEMUI KEMBALI KERJA ROH KUDUS DALAM GEREJA

30 OKTOBER 2021 (SABTU) SESI PAGI 10AM-12PM: SESI PETANG 2.30-4.30PM (WAKTU MALAYSIA)

MODERATOR: PASTOR ANDRY ALANG & PASTOR AMMYLYN ARDY

SESI 1: MELALUI FIRMAN TURKAN
POT EMERITUS BONAR H. LUMBANTOBING
AKADEMI LUTHERAN INDONESIA

SESI 3: MELALUI UMAT ALLAH YANG TAAI
POT CHRISTOPHER OGODONG
PROTESTANT CHURCH IN SABAH

SESI 2: MELALUI KASIH KURNA
POT JAMES ANTHONY OLLIS
GERJAH BASIL, MALAYSIA

SESI 4: MELALUI KHUTbah
POT JOLLEYTE DANIEL
GERJAH BASIL, MALAYSIA

DIANJURKAN OLEH LUTHERAN STUDY CENTRE, MALAYSIA
lsc.stssabah@gmail.com
+6013-9619635

TERBUKA KEPADA SEMUA PASTOR DAN JEMAHAT GEREJA
WEBINAR PERCUMA
PENDAFTARAN: <https://bit.ly/LSCwebinar8>

協同式“历史与内容”

马来西亚信义宗研究中心主办

協同式的历史背景、性质和目的
協同式的关键重点与内容

主持人: 张健聪 牧师

2021年10月16日 (星期六)
马来西亚时间晚上7:00-9:00
+6013-9619635

李广生博士牧师
香港信义宗神学院兼任教授

欢迎所有教会牧者、领袖和会友参加
免费报名
<https://bit.ly/LSCwebinar9>

ZOOM

Terbuka kepada semua pastor dan pemimpin gereja BCCM Terhad 100 peserta

Dianjurkan oleh Komite Teologi dan Doktrin BCCM-BM dengan kerjasama Lutheran Study Centre

Eklektikologi Lutheran dan Implikasinya Terhadap Kepemimpinan, Struktur, dan Dasar Gereja

02 Oktober 2021 (Sabtu)
Sesi Pagi 9.00 am - 12.30 pm
Sesi Petang 2.00 pm - 5.00 pm

Moderator:
PP. Jagery Yodok Monguza

Dr Wilfred John Samuel
Pengarah Lutheran Study Centre

Pendaftaran
<https://bit.ly/BMGweb>

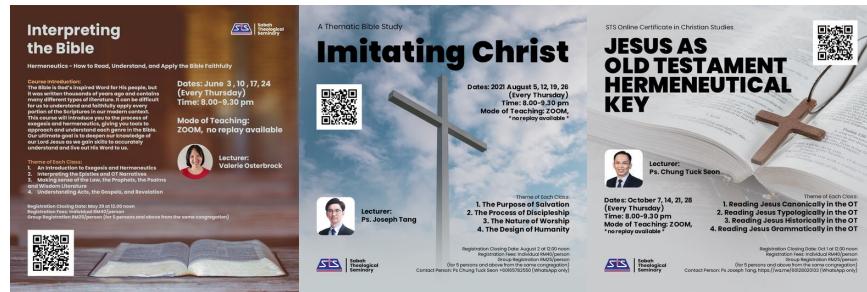
PELAYANAN TALIAN • 线上事工 • ONLINE MINISTRY

Pada semester kedua ini, STS telah berjaya mengadakan pelbagai kursus secara talian dalam tiga Bahasa yang berbeza. Kami akan meneruskan program “Sijil dalam Pengajian Kristian” secara talian ini dan lebih banyak kursus akan disediakan pada tahun depan. Sila ikuti dan lawati laman web STS untuk mendapatkan maklumat kursus terkini.

在这第二学期，沙神都有陆续举办三语各不同的网上课程。明年我们也将继续推展这网上「基督教研究证书」课程。欲知最新课程资讯，请关注和游览沙神网站。

In this second semester, STS has successfully held various online courses in three different languages. We will continue this online “Certificate in Christian Studies” program and more courses will be available next year. Please follow and visit STS’s website from time to time for the latest course information.

LAPORAN KEWANGAN • 财务报告 • FINANCIAL REPORT

INCOME & EXPENDITURE ACCOUNTS 2020 (JAN-DEC 2020)

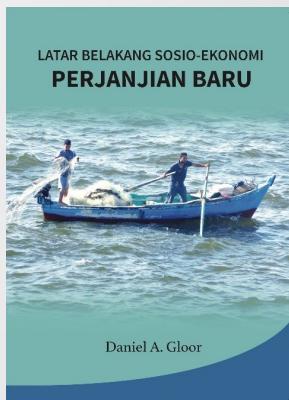
	2020 Actual (RM)	2021 Budget (RM)
Contributions to Student Support	708,233.60	750,000.00
Collections & Donations	1,420,000.27	710,000.00
Government Grant	350,000.00	350,000.00
Hospitality	140,113.00	140,000.00
Miscellaneous	3,908.00	5,000.00
Support from Partner Churches	1,219,491.12	1,129,500.00
STS Graduation	7,500.00	20,000.00
STS Retreat	2,725.00	3,000.00
Rental & FD Interest	104,612.52	95,640.00
Total Receipts	3,956,583.51	3,203,140.00
Auditors, Assessments & Rates	21,698.63	16,000.00
BM Publication	29,158.97	20,000.00
Computer & Multimedia	125,577.39	20,000.00
Depreciation of Property & Equipment	71,728.04	-
Electricity, Water, Telephone, Internet & Postage	152,955.10	178,000.00
EPF & Socso Contribution	155,765.80	160,000.00
Faculty Development	45,874.08	50,000.00
Honorarium, Gifts & Entertainment	89,642.80	115,000.00
Hospitality, Repair & Maintenance	291,806.30	450,000.00
Insurance, Medical, Printing, Stationery & Sundries	74,299.26	79,000.00
Library Salaries & Expenses	144,222.59	150,000.00
Salaries, Wages & Visiting Lecturer Expenses	1,823,138.90	1,975,000.00
Security Guard & Vehicle Expenses	42,332.60	45,000.00
Seminars, Student Expenses, Sundries, Donation, Uniform	211,373.38	320,000.00
STS Graduation, Retreat (Staff, Faculty)	4,755.00	82,000.00
Total Expenditure	3,284,328.84	3,660,000.00
Surplus/ (Deficit)	672,254.67	(456,860.00)

Your support and donation are very much needed. You may send your donation via Boost QR or through direct debit to STS's account:
 您的支持和奉献对沙神的事工非常重要。您可以透过Boost QR扫描或是汇款到沙神的银行户口：
 Sumbangan anda amat dihargai dan diperlukan. Segala sumbangan boleh disalurkan melalui Boost QR atau dibuat ke atas akaun STS:

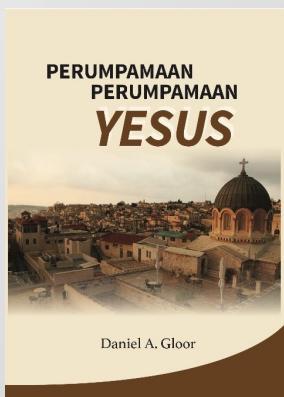

Account
Account No.
Bank
Swift Code

: BCCM-Sabah Theological Seminary
 : 390115582469
 : Standard Chartered Bank Malaysia Bhd.
 20 Jalan Haji Saman, 88000 Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia
 : SCBLMYKX

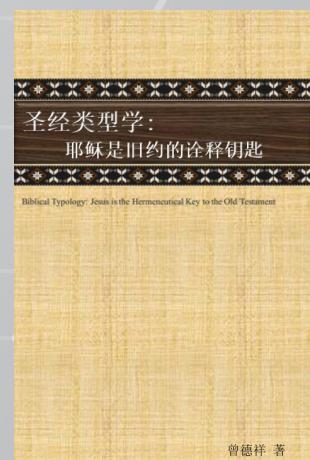
Buku "Latar Belakang Sosio-Ekonomi Perjanjian Baru" menggambarkan keadaan sosio-ekonomi di Timur Tengah pada abad pertama Masihi. Buku ini menerangkan tema-tema seperti piramid sosial, keluarga, peranan perempuan dan hamba, dan juga menghuraikan sistem pencukaian.

Buku "Perumpamaan-perumpamaan Yesus" mengandungi lima belas perumpamaan tentang realiti Kerajaan Allah. Lima belas perumpamaan ini dipetik dari injil Markus, Matius, dan Lukas. Perumpamaan-perumpamaan Yesus yang bercirikan gambaran-gambaran harian dan bahasa sederhana bertujuan untuk mencabar para pembaca supaya mereka menyesuaikan gaya hidup dengan realiti Kerajaan Allah.

作为释经学这门课的引伸，曾德祥传道以神是圣经作者的角度写了一本关于如何诠释旧约的书——《圣经类型学：耶稣是旧约的诠释钥匙》。按《歌罗西书1:16》所说“一概都是藉著祂造的，又是为祂造的”来看，耶稣不但是世界和救恩的中心，更应是旧约历史的中心。旧约的实质不但是耶稣，并且也都是为见证祂而存在的（约5:39）。就此，此书建议以「基督为中心」的视角，透过「类型学」（typology）作为诠释旧约的工具。

这「类型学」的诠释方法是圣经独有的，是按旧约预表的方式成就在新约的弥赛亚。类型学背后的观念其实就是把神在旧约中所应许、所铺成的「类型」（type），最终呈现于基督身上。此书希望通过对「类型学」的介绍，能提供读者们一种诠释学的观点来加深对旧约信息的理解，同时也提供读者们对于使徒们和先知们如何诠释耶稣的方式一个重要的见解。

曾德祥 著

Sesiapa yang berminat boleh hubungi perpustakaan STS melalui telefon 088-231579 atau email: stslib@stssabah.org.

若有兴趣者，欢迎接洽图书馆，电话:088-231579，电邮: stslib@stssabah.org，又或联络作者: tschung@stssabah.org。